

Kestävän kehityksen raportti 2025

Helsingin sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimiala

Helsinki

Viljelylaatikoiden kastelua
Landbon toimintakeskuksessa.

Sotepen kestävän kehityksen ohjelma

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kestävän kehityksen ohjelma hyväksyttiin toimialan johtoryhmässä 18.12.2023. Sen toteumasta raportoidaan johtoryhmälle vuosittain.

Ohjelma kuvaa, kuinka monipuolisesti kestävän kehityksen tavoitteet nivoutuvat osaksi Sotepen ydintoimintaa ja kehittämistä, ja kuinka tavoitteellista, mitattavaa ja vaikuttavaa kestävän kehityksen työ toimialalla voi olla.

Näkökulmia, jotka liittyvät suoraan ydintehtävän toteuttamiseen on rajattu tämän ohjelman ulkopuolelle. Sosiaali- ja terveystoimialoissa nämä ydintehtävät liittyvät erityisesti köyhyyden ja nälän vähentämisen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteisiin (tavoitteet 1, 2 ja 3). Pelastuslaitoksen tehtävät liittyvät turvallisen ja toimivan kaupungin tavoitteisiin (tavoitteet 3, 11 ja 16).

Kehittämistyötä on tässä ohjelmassa tarkasteltu muiden YK:n tavoitteiden kautta. Näkökulmana ovat ne kokonaisuudet, joihin vaikutetaan välillisesti tai osana ydintoimintaa, tai joissa kyseessä on kestävyysnäkökulma edellä tehtävä ydintoiminnan kehittäminen.

Ohjelma on rakennettu ensisijaisesti toimintasuunnitelman muotoon ja siihen on koottu yhteisen kestävän kehityksen ”sateenvarjon” alle olemassa olevia tavoitteita ja toimenpiteitä. Lisäksi mm. kaupunkiyhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi on määriteltä täydentäviä toimialakohtaisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Kestävän kehityksen ohjelma kokoaa yhteen Sotepe-toimialan kestävän kehityksen tavoitteet ja toimenpiteet.

Painopisteet kestävän kehityksen työlle 2024-2026

Ohjelmaa valmisteltaessa Sotepen palvelukokonaisuuksissa ja palveluissa tunnistettiin merkityksellisiksi erityisesti kestävän kehityksen teemat numero 13: **ilmastotekoja**, 11: **kestävät kaupungit ja yhteisöt**, 10: **eriarvoisuuden vähentäminen** sekä 12: **vastuullista kuluttamista**.

Monessa toiminnossa myös tavoite numero 15: **maanpäällinen elämä**, nähtiin erittäin tärkeänä osana toimintaa ja hyvinvoinnin lisäämistä. Siihen liittyviä tavoitteita ei kuitenkaan noussut valmistelun aikana ohjelmaan. Tämä johtuu osin siitä, että luontolähtöisyys on jo nyt integroitu vahvasti toimintoihin. Painopisterajauksesta huolimatta ohjelmakauden aikana tehdään työtä tavoitteeseen 15 liittyen .

Sotepen kestävän kehityksen ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet 2025

Kestävän kehityksen ohjelmassa vuodelle 2025 kohdistui 21 tavoitetta, joiden saavuttamiseksi oli suunniteltu yhteensä 45 toimenpidettä. Kaikki suunnitellut toimenpiteet saatiin valmiiksi kymmenessä tavoitteessa vuoden 2025 aikana.

Tässä raportissa toteutumisen tasoa merkitään liikennevaloilla:

- toimenpide on jäänyt toteuttamatta
- toimenpide on aloitettu ja toteutettu osin
- toimenpide on saatu valmiiksi.

Tietoa Sotepen kestävän kehityksen työstä muualla

Sotepen hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työhön voi tutustua [kaupungin ulkoisilla HYTE-sivuilla](#). Sotepen osallisuustyöstä on kootusti tietoa [Hel.fi sivulla](#).

Sosiaali- ja terveydenhuollon ydintehtävät liittyvät erityisesti YK:n tavoitteisiin köyhyyden ja nälän vähentämiseksi ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Pelastuslaitoksen toimintojen ydintehtävät liittyvät erityisesti YK:n tavoitteisiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä toimivasta ja turvallisesta kaupungista.

Sotepen kestävän kehityksen ohjelman 2024-2026 painopistealueet.

Sotepe-toimialan kestävä kehityksen ohjelma 2025

Onnistumisia

Helsinki

Ilmastotyö

Hiilijalanjälkilaskenta

Sotepen hiilijalanjälki laskettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2025.

Tämä antoi toimialan ilmastotyölle ajantasaisen ja koko palvelutuotannon kattavan perustan.

Laskenta toteutettiin kansainvälisesti käytetyn GHG-protokollan mukaisesti vuoden 2024 tilastoja hyödyntäen. Tulosten mukaan Sotepen hiilijalanjälki on **251 566 tonnia CO₂e**.

- **77 %** päästöistä, syntyy epäsuorasti hankinnoista, joihin kohdistuu jatkossa merkittävin päästövähennyspotentiaali,
- **16 %** päästöistä muodostuu ostetusta energiasta,
- **< 1 %** on toimialan omia suoria päästöjä.

Laskenta toistetaan kolmen vuoden välein, ja sen pohjalta laaditut päästövähennysskenaariot ohjaavat sekä toimialan oman toiminnan että hankintojen ilmastovaikutusten pienentämistä.

Hiilijalanjälkilaskenta vahvistaa toimialan kykyä seurata ilmastotyön edistymistä pitkäjänteisesti, mahdollistaa vaikuttavien päästövähennystoimien kohdentamisen oikein sekä varmistaa, että päätöksenteko ja kehittäminen perustuvat ajantasaiseen ja vertailukelpoiseen tietoon.

Ympäristösertifikaatti

Ekokompassi-sertifikaatin uusinta

Sotepe on ollut Ekokompassi-sertifioitu vuodesta 2022 lähtien, ja pelastustoimi on ollut mukana sertifikaatin piirissä vuoden 2023 alusta alkaen. Ympäristöjärjestelmä edistää ympäristöasioiden hallintaa ja seurantaa sekä tukee toiminnan jatkuvaa parantamista.

Sertifikaatin uusinta tehtiin huhti-toukokuussa 2025 ulkopuolisen puolueettoman asiantuntijan toimesta. Uudelleenauditointiin sisältyi johdon ja asiantuntijoiden haastatteluja sekä kenttäkierroksia useissa toimintayksiköissä, jotka edustivat laajasti Sotepen monipuolista toimintaa. Auditointi hyväksyttiin, ja sertifikaatti on voimassa toukokuuhun 2028 saakka.

Arvioinnissa annettiin erityistä tunnustusta yksiköissä tehtävän työn laajuudesta ja laadusta sekä henkilöstön vahvasta asiantuntemuksesta. Lisäksi tulokset osoittivat, että ympäristöjärjestelmä on vakiintunut osaksi arjen toimintaa, ja että vastuut, käytännöt ja osaaminen on selkeästi tunnistettu organisaation eri tasoilla.

Jätehuollon edistysaskeleet

Muovipakkausten lajittelu edelleen kasvussa

Muovipakkausten lajittelun edistämistä jatkettiin vuonna 2025 laajentamalla lajittelumahdollisuuksia sekä lisäämällä siihen liittyvää ekotukiviestintää. Toimenpiteet näkyivät käytännössä kerätyn muovin määrän noin **7 %** kasvuna vuoteen 2024 verrattuna.

Edellisen vuoden muovinlajittelupiloteista saatujen kokemusten pohjalta muovipakkausten lajittelu laajennettiin terveysasemien ja hammashoitoloiden vastaanottohuoneisiin läpi toimialan. Ekotukihenkilöillä oli keskeinen rooli lajittelun käytäntöjen jalkauttamisessa ja henkilöstön tukemisessa.

Lajiteltujen muovipakkausten määrän kasvu osoittaa, että yksikön ekotukihenkilö, selkeät käytännöt ja näkyvä viestintä tukevat hyvin henkilöstön jätehuollon ympäristövaikutusten vähentämistä ja arjen kestäviä käytäntöjä.

Jätehuollon tilastot

Tilastot kattavat **78 %** Sotepen toiminnasta (vuokratut m²). Tiedot puuttuvat toimipisteistä, joissa jätteet kerätään kiinteistöillä yhteen muiden toimijoiden kanssa. Osasta tiloja Sotepen osuus on arvioitu vuokrattujen tilojen pinta-alan suhteessa koko kiinteistön jätemäärään. Yhdyskuntajätteen tilastokattavuus laskettiin ensimmäisen kerran vuodelle 2024. Tilastokattavuus nousi viime vuodesta **3 %**.

Henkilöresurssit

Kolmas vakituinen ympäristöasiantuntija

Toimialan pelastustoimeen vakinaistettiin ympäristöasiantuntija tukemaan ilmastomuutokseen varautumista. Asiantuntijan tehtävänä on kehittää pelastuslaitoksen valmiuksia vastata ilmastomuutoksen myötä yleistyviin sään ääri-ilmiöihin.

Ekotukihenkilöiden aktiivivuosi

Osallistumista ja osallistamista läpi toimialan

Vuoden 2025 lopussa Sotepessa toimi **461** ekotukihenkilöä.

- Ekotukihenkilöt esittelivät Ekokompassi-uudelleenauditoinnissa ympäristötyön arkea.
- Muovipakkausten lajittelua laajennettiin taukokuoneista vastaanottohuoneisiin erityisesti hammashoitoloissa ja terveyskeskuksissa.
- Jätetoimijoihin liittyvät muutokset aiheuttivat lisätyötä yksiköissä.
- Ekotukivalmennuksiin osallistui **67** ekotukihenkilöä.
- Kotihoidon ja Helsingin sairaalan ekotukihenkilöt osallistuivat Oppiva-alustalle laaditun lajittelukoulutuksen pilotointiin.

ekotuki

Kansainvälistymisen suunnitelmallinen tukeminen

Kansainvälinen rekrytointi

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa panostettiin myös viime vuonna kansainvälisesti rekrytoitujen työntekijöiden integroitumiseen. Perekäytystä ja kiinnittymistä työyhteisöihin tuettiin oppisopimuskoulutuksen, kieliohintojen sekä suunnitelmallisen esihenkilö- ja työyhteisötyön avulla. Kielitaidon kehittyminen on keskeinen edellytys työn sujuvuudelle ja vuorovaikutukselle, minkä vuoksi kielitietoisia toimintatapoja on vahvistettu arjen työssä koko työyhteisössä.

Maahanmuuttajataustaiset helsinkiläiset

Vuoden 2025 aikana sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden senioripalveluiden henkilökunta on jatkanut aktiivista jalkautumista eri puolilla Helsinkiä. Toimintaa on toteutettu muun muassa uskonnollisissa ja kulttuurisissa yhteisöissä, palvelukeskuksissa, julkisissa tiloissa sekä maahan muuttaneiden erityispalveluiden ryhmissä. Jalkautumista on tehty tiiviissä yhteistyössä useiden toimijoiden kanssa, ja sen painopisteenä on ollut tavoittaa monikielisiä ja eri kulttuuritaustoista tulevia ikääntyneitä.

Palvelukeskuksissa on lisätty tilojen ja toiminnan tarjontaa. Vuonna 2025 käynnistyi kuusi eri asiakasryhmille sekä kieli- ja kulttuuritaustoille kohdennettua uutta ryhmää. Ne tukevat osallisuutta, hyvinvointia ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua palvelukeskustoimintaan eri puolilla kaupunkia.

Palvelujen saavutettavuuden parantaminen ja digitalisaation edistäminen

Palveluiden saavutettavuus ja digitaalisuus

Kestävän kehityksen näkökulmasta fyysisten asiointikäyntien tarvetta vähentävä digitalisaatiokehitys on tärkeä askel. Se pienentää asiakkaiden liikkumisesta aiheutuvaa ympäristökuormitusta sekä vapauttaa tiloja ja henkilöstöresursseja muihin tehtäviin. Palvelujen nopeutuminen ja monikanavainen saavutettavuus tukevat myös sosiaalista kestävyyttä parantamalla eri väestöryhmien yhdenvertaista hoitoon ja palveluihin pääsyä.

Palvelujen saavutettavuus ja digitalisaatio kehittyivät Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla 2025. Terveysasemat tavoitti aiempaa nopeammin ja sähköisen asiointin käyttö erityisesti Maisa-palvelussa lisääntyi huomattavasti. Myös takaisinsoittojärjestelmän ja viestivastausten käsittelyajat lyhenivät, mikä nopeutti asiakkaiden pääsyä palveluihin.

Kotihoidossa otettiin käyttöön videoyhteys lääkeautomaattiin. Sen avulla hoitaja voi valvoa lääkkeenottoa etänä ennalta sovittuina ajankohtina. Etähoitoa sai **15 %** kotihoidon asiakkaista. Syksystä alkaen myös asiakkaiden läheiset ovat voineet soittaa videopuheluja etähoitolaitteeseen, mikä on lisännyt heidän osallistumistaan asiakkaan arkeen.

Sotepe-toimialan kestävä kehityksen ohjelma 2025

Toteuma

Eriarvoisuuden vähentäminen

Tavoitteet

Ulkomailta rekrytoinnin eettisyys ja työntekijöiden pitovoima.

- Vastaanottavien työyhteisöjen koulutus. ●
- Pätevöitymispolkujen luominen kaikille. ●
- Säännölliset tervetulo- ja kotoutumistilaisuudet. ●
- Kielikoulutuksen varmistus. ●
- Uusien eettisten ohjeiden huomiointi kilpailutuksessa. ●

Yhdenvertaisuuden edistäminen.

- Aktiivinen puuttuminen rasismiin. ●

Asiakkaiden äänen kuuleminen.

- Kokemusasiantuntijoiden käytön vakiinnuttaminen. ●

Yhdenvertaisuuden ja turvallisen työympäristön edistäminen

Fiilari 2025 -henkilöstökyselyssä ei kysytty suoraan rasismien kokemuksista, mutta syrjintää koettiin kyselyn mukaan selvästi edellisvuotta vähemmän. Alkuperän perusteella syrjintää ilmoitti kokeneensa 3 % vastaajista.

Vuoden 2025 aikana sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden esihenkilöille ja henkilöstölle järjestettiin koulutuksia muun muassa monimuotoisuudesta, selkokielisestä viestinnästä ja työyhteisötaidoista. Lisäksi toimialalle lanseerattiin seniorikeskusten johdon kanssa yhteistyössä kehitetty tukipaketti monikielisen työyhteisön esihenkilöille, joka tukee tätä teemaa käytännönläheisesti.

Kaikissa seniorikeskuksissa otettiin käyttöön turvallisemman tilan periaatteet. Niiden soveltamista on tarkoitus laajentaa vuonna 2026.

Syystien palvelukeskuksen päivätoiminta Syysunelman työntekijöitä. Kuva: Kaisa Sunimento

Kestävät prosessit ja osallistaminen

Tavoitteet

Tilakapasiteetin entistä parempi hyödyntäminen vuokratukustannuksia säästämiseksi, käytönaikaisen energiankulutuksen vähentämiseksi ja luonnonvarojen kulutuksen pienentämiseksi.

Työympäristöjen kehitys useaan käyttötarkoitukseen sopiviksi ja toimiviksi toiminnan tarpeiden kartoituksen ja kapasiteettitarkasteluiden perusteella. Pohjatietona järjestelmistä saadut suorit tiedot.	●
Palvelukokonaisuuksien laatimat vuosittain päivittyvät, pitkän aikavälin tilatarvesuunnitelmat.	●
Uusien järjestelmien käyttöönotto ja tilatietojen hyödyntäminen aktiivisena johtamisen välineenä.	●
Tilatiedon säännöllinen viestintä tilojen käyttäjille.	●
Sisäisten vuokrien muodostus kannustamaan tilatehokkuuteen	
Vuokrien laskutuksen siirron kuukausittaiseksi edistäminen.	●
Maahanmuuttajataustaisten seniorien tavoittaminen	
Aktiivinen jalkautuminen yhteisöihin tiedon välittämiseksi ja kontaktien luomiseksi.	●
Palvelukeskusten tilojen ja toiminnan tarjoaminen.	●

Tilatehokkuuden parantaminen

Neljässä rakennushankkeessa toteutettiin kapasiteettitarkastelua suoritettietojen perusteella. Tarkastelut koskivat Haagan PKTHK:ta (asiakaskontaktitiedot, hanke keskeytetty), Malmin PKTHK:ta, Malmin uutta sairaalaa (esiselvitysvaiheessa sairaansijojen tarvetta selvitetessä) sekä Itäkeskuksen palvelukeskusta.

Tilakapasiteetin arvioinnin tueksi hyödynnettiin sensoripohjaista mittausta, jota tehtiin Kalasataman terveysasemalla, Vuosaaren PKTHK:ssa, Itäkadun ja Kallion palvelukeskuksissa, Kampin palvelukeskuksissa (PK 1 ja 2) sekä Kavin tiloissa kerroksissa 8–10.

Sisäisten vuokrien laskutus Modulon kautta aloitettiin vuoden 2025 alussa.

Sotepella oli 2025
tiloja käytössä
482 469 htm²

Sotepella
kokonaistilatehokkuus
31,7 m²/htv

Sotepella tiloja käytössä
30,9 m²/vakanssi

Kestävät prosessit ja osallistaminen

Tavoitteet

Onnettomuuksien ehkäisy asiakaslähtöisesti ja onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien palveluiden kehittäminen sujuvammiksi.

Kaikkiin väestöryhmiin kuuluvien ihmisten, yritysten ja yhteisöjen opastus omaehtoiseen varautumiseen ja turvalliseen toimintaan.

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tarveperustainen kohdentaminen eri asiakasryhmien saataville. Palveluiden digitaalisuuden, helppokäyttöisyyden, ymmärrettävyyden sekä asiakasryhmien kielen ja erityistarpeiden huomioiminen saavutettavuudessa.

Uusien jalkautuvien ja turvallisuusviestinnällisten yhteistyö- ja toimintamallien luominen, joilla tavoitetaan aiempaa paremmin asiakkaita ja yhteisöjä eri kieli- ja kulttuuritaustoista.

Kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kyvyn estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia lisääminen.

Ensihoitopalvelun saatavuuden kehittäminen siten, että kasvavan ja kehittyvän pääkaupungin tarpeet ja palvelutasolle asetetut vaatimukset täyttyvät.

Ensihoidon osaamisen hallinta ja jatkuva kehittäminen sekä materiaalihallinta.

Tavoitteet

Pelastustoiminnan saatavuuden kehittäminen siten, että kasvavan ja kehittyvän pääkaupungin tarpeet ja palvelutasolle asetetut vaatimukset täyttyvät. Pelastustoiminnan toimintavalmiuden kehittäminen siten, että se on riittävä ja tarkoituksenmukainen.

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden parantaminen jatkamalla Helsingin pelastusasemaverkoston kehittämistä.

Kärkiyksikkötoiminnan vakiinnuttaminen osaksi tavanomaista pelastustoimintaa.

Aktiivinen yhteistyö kaupunkiympäristötoimialan kanssa pelastustoiminnan toimintaedellytysten parantamiseksi kompleksisessa kaupunkiympäristössä.

Kaupunkitasoisen väestönsuojelun varautumisen päivitys vastaamaan tunnistettuihin uhkakuviin ja tarpeisiin.

Kaupungin työntekijöiden koulutus väestönsuojelutehtäviin.

Vapaaehtoisten koulutus väestönsuojelutehtäviin yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Väestönsuojeluun ja väestönsuojeliin liittyvä neuvonta.

Pelastuslaitokselle kuuluva väestönsuojelun suunnittelu.

Koetun turvallisuuden kehittäminen.

Kansalaisten turvallisuudentunnetta ja kriisinkestävyyttä tukeva viestintä, joka vahvistaa luottamusta pelastusviranomaiseen.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisy

Omaehtoisen varautumiseen ja turvalliseen toimintaan opastavalla turvallisuusviestinnällä tavoitettiin **28 535** henkilöä.

Pelastuslaitoksen verkkosivut on toteutettu pelastustoimi.fi-alustalle kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englantia). Verkkosivut ovat myös saavutettavat. Oppaiden, ohjeiden ja lomakkeiden käännöstyö sekä saavutettavuuden varmistaminen jatkuu edelleen.

Pelastuslaitoksella käynnistettiin pilotti, jossa operatiiviset työvuorot jalkautuvat nuorisotaloille tapaamaan nuoria sekä vahvistamaan vuorovaikutusta ja ennaltaehkäisevää työtä. Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisenä hankkeena toteutettiin myös videoitu koulutusmateriaali hoitolaitosten turvallisuuskoulutuskäyttöön.

Vuonna 2025 tuotettiin 11 265 turvallisuuspistettä (tavoite 10 000).

Toimintavarmuuden kehittäminen

Kiireellisissä tehtävissä korkeimmilla riskialueilla tavoitteena on, että keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen on enintään 6 minuuttia vähintään 50 % tehtävistä. Vuonna 2025 toteuma oli **61 %**. Kehitys on ollut selkeää, sillä vuonna 2024 toteuma oli **56 %**, vuonna 2023 **55 %** ja vuonna 2022 **52 %**.

Kärkiyksikkötoiminta on vakiintunutta. Vuonna 2025 käytössä oli **kaksi asemaa**. Pelastuslaitos on ollut vahvasti mukana sisäministeriön toimintavalmiusohjeen päivityksessä, joka vahvistaa kärkiyksiköiden toimintamahdollisuuksia myös tulevaisuudessa. 2026 alussa Vuosaareen aukeaa kärkiyksikköasema (kärkiyksikkö + ensihoitoyksikkö).

Kontulan uusi pelastusasema. Kuva: Helsingin pelastuslaitos.

Tavoitteet	
Toimialan hiilijalanjäljen selvittäminen ja pienentäminen.	
Sotepe-toimialalle lasketaan hiilijalanjälki.	●
Toimialan hiilijalanjäljen pienentämisaskelista seuraavalla vuosikymmenellä laaditaan ilmastotiekartta.	●
Kestävän kehityksen painoarvon lisääminen pelastuslaitoksen hankinnoissa kasvattamalla vähäpäästöisen energian osuutta hankinnoissa ja ajoneuvoissa, aina kun palvelutuotanto sen mahdollistaa.	●
Sotepen oman henkilöautokaluston vuosittaisten CO ₂ -päästöjen pienentäminen 200 tonnilla 2023-2025.	
Päästöttömien ajoneuvojen määrään lisääminen jatkuvasti, aina kun latausmahdollisuudet lisääntyvät.	●
Lääkeautomaattipalvelu 15 %:lle kotihoidon asiakkaista.	
Lääkeautomaattien käyttöä kotihoidossa lisätään.	●
20 % kotihoidon asiakkaista etähoidon piirissä.	
Etäpalveluiden käyttöä tehostetaan ja lisätään.	●

Liikenteen ja liikkumisen päästöt

Vuoden 2025 lopussa toimialan henkilöautoista oli sähköautoja 30 %, eli 109 autoa 362:sta. Vuonna 2024 osuus oli 24 %, joten kasvua oli 25 %. Sähköautoista suurin osa on kotihoidon ja palotarkastajien käytössä.

Lääkeautomaattien käyttö ja etähoitopalvelut vähentävät kotihoidon liikkumisen päästöjä ja tuottavat samalla säästöjä. Lääkeautomaattipalvelu oli keskimäärin 21,2 %:lla asiakkaista.

Aurinkoenergiaa tuotettiin vuonna 2025 neljän pelastusaseman aurinkovoimaloissa noin

169,011 MWh

eli lähes saman verran kuin 2024 (163,3 MWh)

Aurinkovoiman tuottoa ei ole jatkossa mahdollista seurata, koska datan keruu on päättynyt tai päättymässä kolmella asemalla.

Toimialan energiankulutus 2025	
Energiamuoto	MWh
Sähköenergia	94 679
Lämpöenergia (normeerattu)	81 887
Jäähdytysenergia	8 013

Ilmastotyö

Toimialan hiilijalanjälki laskettiin ensimmäistä kertaa 2025

Hiilijalanjälki laskettiin Greenhouse Gas (GHG) -protokollaa käyttäen. Sotepen hiilijalanjälkilaskenta on ensimmäinen paikallinen hiilijalanjälkilaskenta Suomessa, joka koskee entistä kuntasoteta tai pelastuslaitosta. Samalla se on Helsingin kaupungin ensimmäinen omaan toimintaan kohdistuva, koko toimialan kattava laskenta.

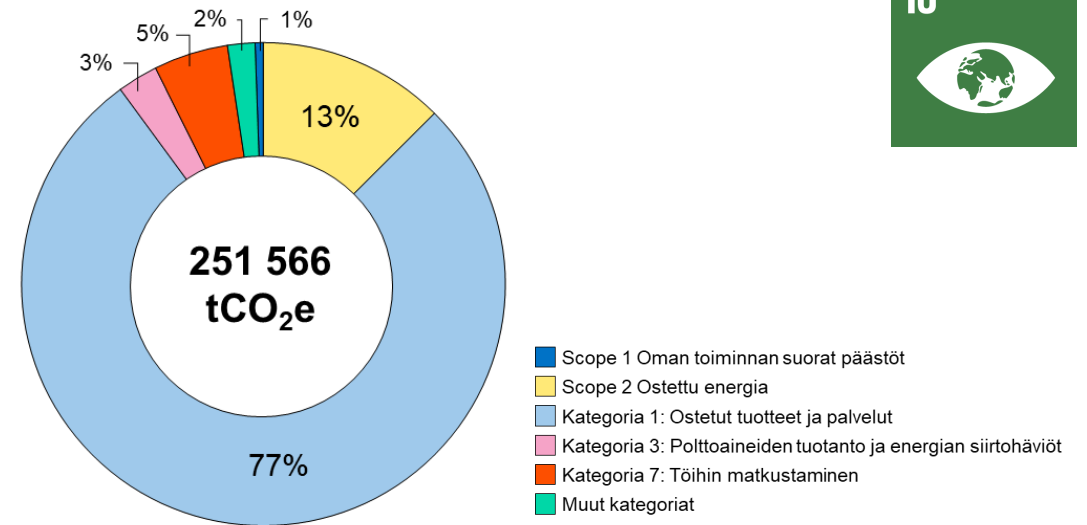
Laskennassa käytettiin vuoden 2024 tilastoja ja siinä laskettiin sekä suorat että välilliset päästöt (Scope 1, 2 ja 3). Päästöt laskettiin pääosin ostoeuroihin perustuen, mutta aina kun mahdollista hyödynnettiin myös tarkempaa kulutustietoa, kuten kilogrammoja, litroja, ajokilometrejä ja kilowattitunteja. Lisäksi osalta toimittajista saatiin jo valmiita CO₂-päästötietoja, mikä paransi laskennan tarkkuutta.

Sotepen vuoden 2024 kokonaishiilijalanjälki oli **251 566 tonnia CO₂e**. Hiilijalanjälki kuvaa sitä kokonaispäästöä, joka syntyy, kun helsinkiläisille tuotetaan julkiset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut.

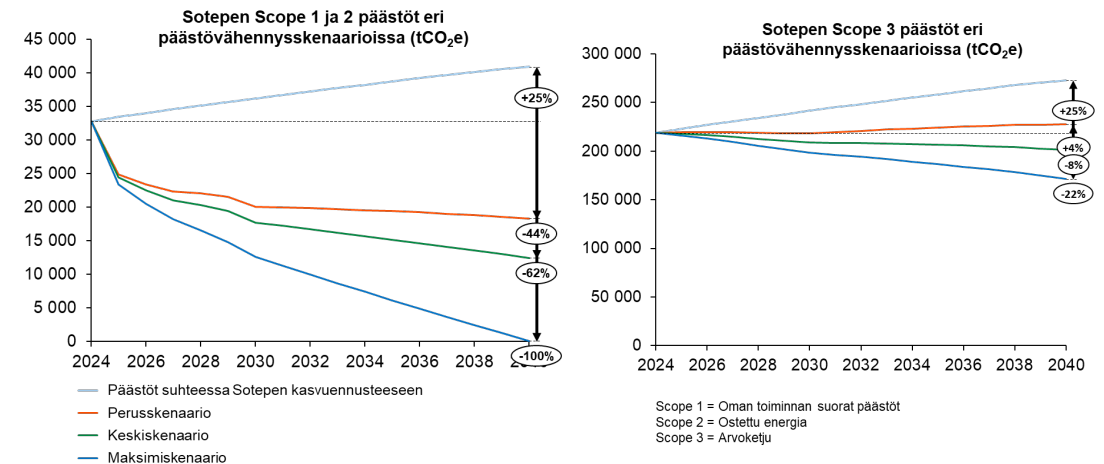
Tuloksista nähdään, että suurin osa toimialan ilmastovaikutuksista syntyi epäsuorasti. Ostetut tuotteet ja palvelut muodostivat noin **77 %** kokonaispäästöistä, ja ostetun energian osuus oli noin **16 %**. Toimialan omat suorat päästöt olivat määrällisesti pieniä, alle **prosentti** kokonaisuudesta, mutta niihin on usein helpointa vaikuttaa omilla päätöksillä.

Toimialalle laskettiin kolme skenaariota hiilijalanjäljen kehittymisestä vuoteen 2040 asti. Tarkat tavoitteet ja toimenpiteet määritellään 2026 aikana osana toimialan kestävä kehityksen ohjelman valmistelua, kun Helsingin ilmasto-ohjelman linjaukset ovat tiedossa.

Kokonaishiilijalanjälki (tCO₂e)

Scope 1 ja 2 päästövähennyspotentiali on Scope 3:a korkeampi

Vastuulliset hankinnat ja kiertotalous

Tavoitteet	
Sotepen hankintojen entistä kattavampi ohjaaminen vastuulliseen suuntaan.	
Code of Conductin laatiminen Sotepe-toimialalle.	●
Code of Conductin käyttöönotto kaikissa Sotepen kilpailutetuissa hankinnoissa vuonna 2025.	●
Suun terveydenhuollon tarveaineiden ja tarvikkeiden ympäristökuormituksen vähentäminen seuraavalla hankinta-kierroksella. (Valmistelu 2024-2025, sopimuskausi alkoi 2026 alusta.)	
Pohjoismaisen kestävien terveydenhuollon pakkausten hankintaohjeen hyödyntäminen seuraavassa suun tarveaineiden ja tarvikkeiden hankinnassa.	●
Lääkinnällisten laitteiden ympäristökuormituksen pienentäminen lisäämällä yhteiskäyttöisiä ja vuokrapalveluna hankittavia laitteita.	
Lääkintälaitteiden hankinnan palveluna edistäminen kaikissa tuotantotapa-analyysissä mahdollisiksi tunnistetuissa kilpailutuksissa.	●

Tavoitteet	
Vastuullisuustyön tekeminen yhdessä ruokapalveluiden palveluntarjoajien kanssa.	
Sopimus kaikkien ruokapalvelutoimijoiden hävikkitietojen toimittamisesta kumppanuuspalveluille osana toimittajayhteistyötä.	●
Kestävien hankintojen edistäminen.	
Inkontinenssisuojien hävikin uudelleenohjauksen prosessin laatiminen ja käyttöönotto 2025.	●
Kalusteiden uudelleenkäytön edistäminen.	
Kaupunkiyhteisen uuden toimintamallin laatimiseen osallistuminen 2024.	●

Kestävien hankintojen edistäminen
Inkontinenssisuojien hankinta-käyttöprosesseja päivitettiin vuoden 2025 aikana ja uudistettu prosessi otettiin käyttöön pilottina vuoden 2026 alussa. Tavoitteena on tehostaa ja yhtenäistää inkontinenssisuojien kustannustehokasta hankintaa ja käyttöä sekä vähentää hävikkiä.

Vastuulliset hankinnat

12 VASTUULLISTA
KULUTTAMISTA

Pohjoismaisen kestävien terveydenhuollon pakkausten hankintaohjeen hyödyntäminen

Kestävien terveydenhuollon pakkausten hankintaohjeesta ei löytynyt suoraan sovellettavia vaatimuksia suun terveydenhuollon tarveaineiden ja tarvikkeiden hankintaan. Tuotteiden osalta ympäristöystävällinen tai ekologinen vaihtoehto valittiin niissä yksittäisissä kohteissa, joissa tällainen oli tarjolla, kuten tehoimunkärjissä ja hammaslankaimissa.

Ruoka ja vastuullisuus

Ruokapalveluhankinnoissa on sovittu vuonna 2024 kilpailutettujen toimijoiden kanssa hävikkiseurannasta ja -raportoinnista. Palmian ja Compass Groupin kanssa sovitut seurannat toteutuivat sataprosenttisesti vuonna 2025.

Sosiaalinen vastuu hankintaketjuissa

Kaupunkiyhteinen Code of Conduct (eettinen ohjeistus Helsingin kaupungin sopimustoimittajille) valmistui vuoden 2025 aikana. Se jalkautetaan toimialalla käyttöön kevään 2026 aikana.

Toimialalle valmistui

80

kynnysarvon ylittänyttä hankintakokonaisuutta, joiden arvo oli

572,4 M€.

Hankintakokonaisuuksista

22

sisälsi sosiaalisen vastuun kriteerejä ja

24

sisälsi ympäristökriteerejä.

Ympäristökriteerejä kohdistui

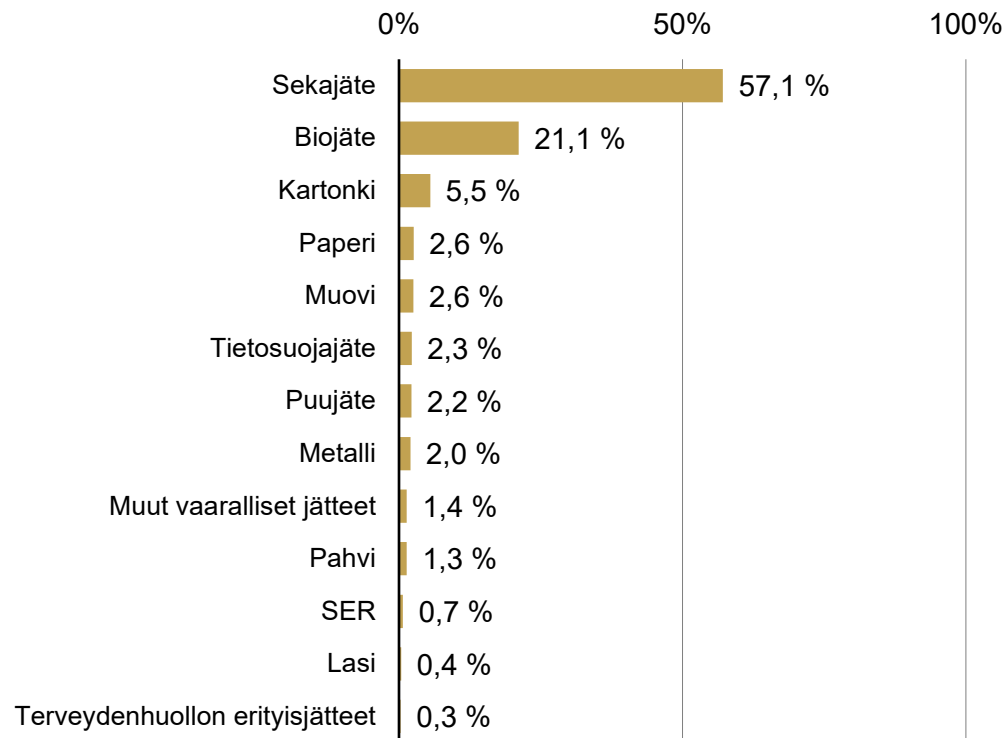
7 %

hankintojen kokonaisarvosta.

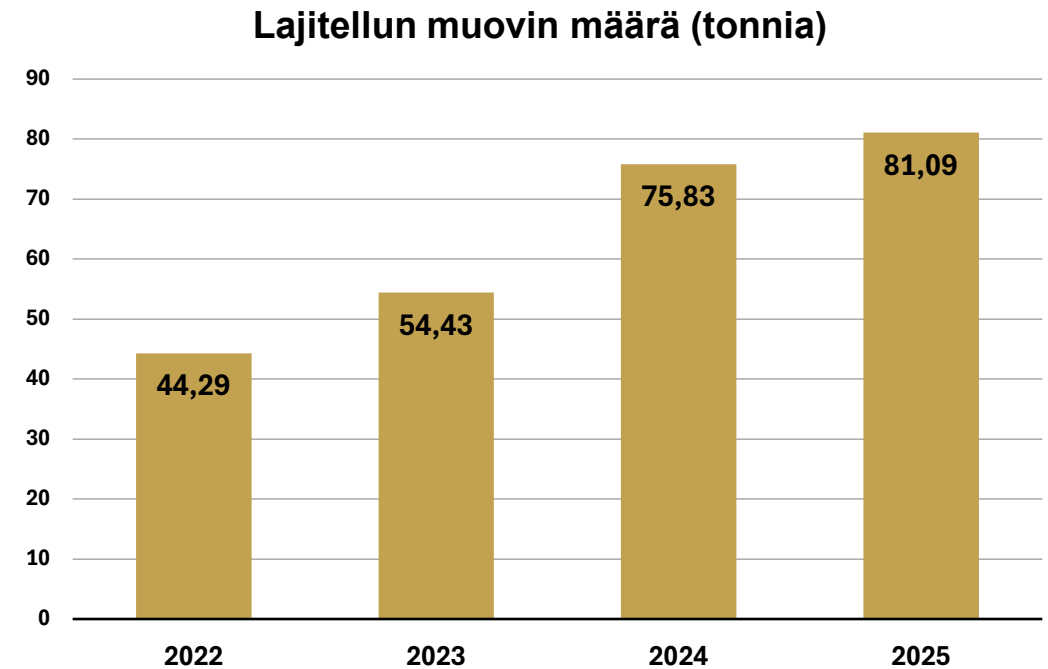
Jätehuollon tunnuslukuja

Jätteestä lajiteltiin materiaalina hyötykäyttäväksi 41 %.

Jätteestä lajiteltiin energiana hyötykäyttäväksi 59 %.

**Muovipakkausjätettä lajiteltiin 7 %
enemmän kuin 2024.**

Luontolähtöiset menetelmät

Kiertotalous ja sosiaalinen vastuullisuus työtoiminnassa

Sotepen työtoiminnassa Uusixilla ja Pakilassa hyödynnettiin vuonna 2025 laajasti kaupungin ylijäämä- ja poistomateriaaleja. Työpajoissa kunnostettiin ja valmistettiin tuotteita, jotka pidentävät materiaalien elinkaarta ja tukevat asiakkaiden osallisuutta.

Vuonna 2025 työpajoissa valmistui ja kunnostettiin yhteensä **8 603** tuotetta, kuten mattoja ja muita tekstiilituotteita, kalusteita, koruja ja tietotekniikkalaitteita.

Kiertotaloutta tukeva työtoiminta vähentää jätteen määrää, pienentää ilmastovaikutuksia sekä tarjoaa asiakkaille mielekästä ja tavoitteellista tekemistä kohti osallisuutta ja työelämää.

Työtoiminnassa valmistettuja tuotteita myydään Uusixin myymälöissä ja kierrätyspihalla. Myynnistä saatu tuotto oli yhteensä **134 624** euroa.

Helsinki

Monipuolinen ympäristötyö avotyötoiminnassa

Avotyötoiminnan yhdeksän luonto- ja ympäristöryhmää toteuttivat vuoden aikana luontolähtöistä ja kestävää toimintaa eri puolilla Helsinkiä. Ryhmien toiminta painottui lähiluonnon ja viheralueiden hoitoon, puhtaanapitoon, vieraslajitorjuntaan sekä luonnon monimuotoisuuden tukemiseen. Toiminta mukautui vuodenaikojen ja toimintaympäristöjen mukaan ja sisälsi lisäksi ulkoilua, luontoretkiä sekä luonnon havainnointia.

Ryhmät vastasivat monipuolisista ympäristön hoito- ja ylläpitotehtävistä, kuten puistojen ja virkistysalueiden puhtaanapidosta, nurmikoiden ja viheralueiden hoidosta, pensaiden ja pienpuuston käsittelystä, avustavista metsänhoidollisista töistä sekä talvikaudella lumitöistä. Erityiskohteina olivat muun muassa Seurasaaren puhtaanapito ja grillipaikkojen puuhuollon tehtävät. Ryhmien työ on saanut myönteistä ja välitöntä palautetta kaupunkilaisilta ja on osaltaan lisännyt kaupunkiympäristön viihtyisyyttä, turvallisuutta ja ekologista kestävyyttä sekä vahvistanut osallistujien osallisuutta ja hyvinvointia.

Toimintakeskus Sofianlehdon pihamaalle saatiin uusi pergola, jonka yhteyteen on kasvatettu aistipuutarha. Kuva: Sofianlehdon ohjaajat.

Sotepen työtoiminnassa valmistettuja tuotteita. Kuvat: Uusix verstaat.

25.5.2026

Muuta kiinnostavaa ja merkityksellistä

Koulutukset

Koulutusta Sotepelaisille

Sotepelaisille oli vuonna 2025 tarjolla erilaisia ympäristöteemoihin liittyviä koulutuksia. Kaikki lajittelusta! -koulutukseen osallistui yhteensä **83** henkilöä. Lisäksi toimialalle kehitettiin opinnäytetyönä uusi Perehdytys jätteiden lajitteluun -verkkokurssi, jonka pilotointiin osallistui **50** työntekijää Sairaala, kuntoutus ja hoiva -palvelukokonaisuudesta. Duodecimin Oppiportin Planetaarisen terveyden kurssille osallistui **kahdeksan** ja Sähköinen kemikaalirekisteri -koulutukseen **59** sotepelaista.

Ekotukivalmennuksen suoritti **67** uutta ekotukihenkilöä, ja kaupunkiyhteiseen Vaikuttava ekotuki -koulutukseen osallistui **24** Sotepen ekotukihenkilöä.

Pelastuslaitos järjesti tulvavallien käyttökoulutuksia sopimuspaloalokunnille. Näihin koulutuksiin osallistui yhteensä noin **110** henkilöä. Meritulvaskenaarioharjoitukseen osallistui **kaksi** sosiaali- ja kriisipäivystyksen henkilöä. Pelastuslaitos koulutti lisäksi **896** kaupungin työntekijää ja **2043** vapaaehtoista väestönsuojelutehtäviin.

Sotepe-koulutuksen kautta järjestettiin vuonna 2025 kahdeksan muuta kestävän kehityksen tavoitteisiin liittyvää koulutusta. Koulutuksiin osallistui yhteensä **349** henkilöä.

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta

Ympäristövahinkojen torjuntaa

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta on Pelastuslaitoksen ydintoimintaa, jolla on selvä positiivinen ympäristövaikutus.

Vuonna 2025 Pelastuslaitos teki yhteensä **296** kemikaali- ja öljyvahingon torjuntaa. Vahinkoja sattui erityisesti maalla ja satamissa. Merellä torjuttiin **24** öljyvahinkoa.

Muuta kiinnostavaa ja merkityksellistä

Ilmastoystävällinen ruokavalio

Lihankulutus laskussa

Palvelukeskus Helsingin vuonna 2025 Sote-toimialalle tuottamassa asukas- ja potilasruokailussa lihan kulutus oli **39,8 g** ateriahetkeä ja asiakasta kohden. Laskua oli vertailuvuoteen 2019 **13,1 g** (25 %). Maitotuotteiden kulutus oli **174 g** ateriahetkeä ja asiakasta kohden, missä oli nousua **13 g** (8 %) verrattuna vuoteen 2019. Helsingin tavoitteena oli puolittaa sekä lihan että maidon kulutus vuoteen 2025 mennessä.

Palvelukeskus Helsingin tuottamassa asukas- ja potilasruokailussa ruokalistasta noin 34 % koostuu kasvisruoista kaikista lounas- ja päivällisruoista. HUS runkopalvelujen tuottamassa potilasruokailussa kasvisruokaa on tarjolla lounaalla kerran viikossa ja päivällisellä kaksi kertaa viikossa.

Ryhmäkotien ruokahävikki

Selvitys ryhmäkotien ruokahävikistä

Palvelukeskus Helsinki ja Helsingin kaupunki (sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala) toteuttivat mittauskampanjan osana Food Waste Ecosystem -hanketta.

Loka–marraskuussa 2025 toteutetussa pilotissa mitattiin lounasruoasta syntyvää hävikkiä kolmessa helsinkiläisessä seniorikeskuksessa (12 ryhmäkotia).

Tulosten mukaan hävikki oli 19–27 % valmistetusta ruoasta, mikä on tyypillinen taso osastoruokailussa. Pilotti tuotti arvokasta tietoa ryhmäkotien ruokahävikistä. Jatkossa voidaan pohtia, ovatko annoskoot tilauksissa oikeita ja ruokalistalla olevat ruoat maistuvia sekä onko henkilöstöä auttamaan asiakkaita ruokailussa.

Tulokset tukevat Helsingin kaupungin tavoitetta puolittaa ruokapalveluiden ruokahävikki vuoteen 2030 mennessä.

Palvelukeskus Helsingin kasvisateria: punajuuripihvi, juures-perunasose ja jogurttiyrttikastike. Kuva: Palvelukeskus Helsinki.

Julkaisija

Helsingin kaupunki / Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
PL 6000
00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihde puh. 09 310 5015

Julkaisuvuosi
2026

Kuvitus: Lille Santanen

Helsinki